



VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY

Věznice Pardubice, vedení

Husova 194, poštovní příhrádka 18, 530 44 Pardubice

Tel.: 466 083 111, Fax: 466 083 101, ISDS: wbt4yn

KANČ	KVOPP007YPDQ
	OUZ. UU BRNO - Udolní 39
	PODATELNA
PŘEVZAT DNE:	27-01-2016
POČ. LISTŮ:	4
	PŘÍLOHA:

VÁŠ DOPIS č. j.: 26/2015/NZ/OV
ZE DNE: 15. 12. 2015
NAŠE č. j.: VS-25254-1/ČJ-2016-802100
VYŘIZUJE: plk. Mgr. Martin Klapper
TELEFON: 466 083 202
FAX: 466 083 209
E-MAIL: mklapper@vez.pce.justice.cz

Veřejná ochránkyně práv
Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
Údolní 39
602 00 BRNO

– doporučeně poštou –

V Pardubicích dne 25. ledna 2015

Návštěva Věznice Pardubice – vyjádření ke zprávě z návštěvy Věznice Pardubice

Vážená paní veřejná ochránkyně práv,

na základě Vaší zprávy z návštěvy Věznice Pardubice ve dnech 14. – 15. září 2015, v níž navrhuje přijetí dalších opatření ze strany Věznice Pardubice (dále jen „věznice“), Vám sděluji níže uvedené skutečnosti.

Opatření k nápravě – bezodkladně

- Proškolovat zdravotní asistenty v oblastech náplně jejich pracovní činnosti a pravidelně ověřovat jejich znalosti.

Splněno. S ohledem na pracovní vytíženost zdravotních asistentů bylo v lednu 2016 bezodkladně přistoupeno k prokazatelnému individuálnímu proškolení zdravotních asistentů lékařem – vedoucím zdravotnického střediska a vrchní sestrou zdravotnického střediska v oblastech náplně jejich pracovní činnosti s následným ověřováním znalostí a praktických dovedností těchto odsouzených v zhruba půlročních intervalech. Současně jsme oslovili Univerzitu Pardubice, Fakultu zdravotnických studií, s cílem zajistit odborné proškolení těchto odsouzených. Obdrželi jsme souhlasné stanovisko, v současné době probíhají jednání o konkrétním termínu a rozsahu školení.

- Vybavit oddělení, kde jsou umístěni diabetici, informacemi o poskytování první pomoci při hyperglykemických a hypoglykemických stavech.

Splněno. Zdravotnické středisko zhotovilo informační cedulky se základním poučením, popisem příznaků hyperglykemických a hypoglykemických stavů a postupem při poskytování pomoci. Cedulky jsou vyvěšeny jak na chodbě příslušných oddílů, na příslušných dozorcích stanovištích tak v místnosti, kde je uložen inzulín.

- Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu písemně vyhotovovat a doručovat odsouzeným.

Splněno. Všichni zaměstnanci oddělení výkonu trestu, kteří mají kázeňskou pravomoc, byli již v minulosti a nyní opakovaně seznámeni s nutností předání jednoho výtisku rozhodnutí o uložení kázeňského trestu odsouzenému. Vedení oddělení výkonu trestu nedisponuje informací, že by tak nebylo shora uvedenými zaměstnanci činěno. Stejně tak neeviduje Věznice Pardubice za rok 2015 žádnou stížnost odsouzeného, že by mu předmětné rozhodnutí nebylo doručeno. I přes výše uvedené skutečnosti byli všichni zaměstnanci s uvedenou povinností opětovně seznámeni na poradě oddělení výkonu trestu konané v lednu 2016 a upozorněni na osobní odpovědnost při neplnění tohoto úkonu.

Opatření k nápravě – průběžně

- Upustit od povinnosti odsouzených nosit brašnu na pravé straně.

Splněno. Odsouzeným není tato povinnost nijak ukládána, žádným vnitřním předpisem či pokynem. Rovněž není ani vyžadována personálem věznice. Je pouze na rozhodnutí odsouzeného, na které straně má brašnu umístěnu.

- Srozumitelným způsobem, v dostatečném rozsahu a prokazatelně informovat pacienta (i s jazykovou bariérou) o jeho zdravotním stavu a o navrženém individuálním léčebném postupu tak, aby pacient mohl poskytnout svobodný a informovaný souhlas s poskytováním zdravotních služeb.

Splněno. Odsouzení cizinci jsou v případě jazykové bariéry s jejich souhlasem seznamováni s informacemi za přítomnosti tlumočícího spoluvězně, který hovoří stejným jazykem. V případech, kdy nebude hrozit nebezpečí z prodlení a bude se jednat o komplikovanější překlad, bude vyžádána služba oficiálního tlumočnicka z příslušné ambasády nebo v případě závažných diagnóz tlumočnicka z nevládní organizace.

- Zajistit metodické vedení zdravotních asistentů v oblasti jejich činnosti (základní rizika, režimová opatření, dohled nad činností) zaměstnanci zdravotního střediska.

Splněno. Metodické vedení zdravotních asistentů v oblasti jejich činnosti nyní zajišťuje lékař – vedoucí zdravotnického střediska ve spolupráci s vrchní sestrou zdravotnického střediska resp. i dalšími zdravotníky věznice. Toto jim bylo uloženo bezodkladně.

- Zajišťovat rehabilitační a fyzioterapeutickou péči prostřednictvím zaměstnanců zdravotního střediska věznice.

Realizovatelná alternativa. Ke specializované rehabilitační a fyzioterapeutické práci nemají zaměstnanci zdravotnického střediska potřebné odborné oprávnění (specializaci).

Rehabilitační péči lze v případě volných kapacit zajistit ve spolupráci s Rehabilitačním oddělením Vězeňské nemocnice Brno po přechozím ambulantním vyšetření a doporučení z ambulance Rehabilitační kliniky Nemocnice Pardubického kraje. V tomto směru činí zdravotnické středisko věznice potřebné kroky.

- Pravidelně kontrolovat expiraci léčiv a expirovaná léčiva ukládat odděleně, resp. je zřetelně označit.

Splněno. Všechna léčiva na zdravotnickém středisku jsou kontrolována minimálně 1 x za půl roku. Dále jsou léčiva kontrolována průběžně při výdeji konkrétnímu odsouzenému. V případě zjištěné prošlé expirace jsou s touto skutečností odsouzení seznámeni a léky jsou po jejich souhlasu 1 x měsíčně odesílány do smluvní lékárny k následné likvidaci. Do té doby jsou ukládány odděleně od ostatních.

- Zajistit bezpečné skladování inzulínu.

Splněno. Náhradní náplně resp. inzulínová pera na jedno použití jsou skladovány v místnostech pro diabetiky v lednicích, kde je udržována doporučená teplota 2 – 8 st. C. Tato teplota se denně kontroluje a zapisuje zdravotní sestrou, která dochází na jednotlivé ubytovny odsouzených. Případné odchylky od doporučené teploty budou ihned řešeny ve spolupráci s oddělením logistiky Věznice Pardubice.

- Umožnit odsouzeným rozdělit dobu 3 hodin, po kterou jsou v kalendářním měsíci oprávněni přijmout návštěvu, alespoň na dvě části/návštěvy.

Předmětné doporučení je v současné době řešeno nadřízeným orgánem s tím, že bude věznicím vnitřním předpisem umožněno odsouzeným využití dané eventuality – tato díkce bude posléze zakotvena ve vnitřních řádech věznic.

- Zajistit, aby kontakt odsouzeného s návštěvou probíhal co nejběžnějším způsobem, a to zvláště v případě návštěv dětí, pokud tomu nebrání bezpečnostní důvody.

Splněno. Kontakt mezi nezletilým dítětem a odsouzeným je během návštěvy realizován. Odsouzený může na začátku nebo v průběhu návštěvy ústně požádat přítomného zaměstnance o možnost fyzického kontaktu s nezletilým dítětem (pochovat nebo jej mít v průběhu návštěvy u sebe). Odsouzený je poučen o podmínkách tohoto kontaktu (zákaz předávání nepovolených předmětů) a následně je kontakt umožněn. Časový rozsah není věznicí limitován. K omezení kontaktů s dítětem z takového důvodu během návštěvy nebylo ze strany věznice v roce 2015 přikročeno.

- Nestanovovat plošnou povinnost odsouzených vstávat ve 4:45 hod.

Aprobovaným vnitřním řádem pro odsouzené Věznice Pardubice je stanovena doba „budičku“ pro všechny odsouzené v čase 04,45 hod. Jednotný čas „budičku“ je stanoven s ohledem na bezpodmínečnou nutnost realizace komplexní fyzické prověrky početního stavu vězňů (dále jen „FPPS“) konané v 05.00 hodin. Z provozně objektivních, bezpečnostních a kapacitních důvodů je nutné realizovat FPPS v době, kdy je pohyb odsouzených mimo oddělení minimální a předmětná prověrka, která je jedním ze základních bezpečnostních atributů vnitřní bezpečnosti každé věznice, tak mohla být vykonána řádně a ve stanoveném časovém rozsahu. Navíc na samotný budiček navazuje řada časově vymezených úkonů, které je nutno zajistit v zájmu plynulého chodu věznice (navádění na stravu, nástupy do práce, provádění úklidů, předvádění k lékaři atd.).

Věznice v souvislosti s plánovanou novelizací vnitřních řádů (I. čtvrtletí 2016) zavede změnu času „budičku“ ve dnech pracovního volna a klidu, a to ve smyslu pozdější doby budičku v uvedených dnech.

- Neprovádět početní prověrky nad rámec stanovený vnitřním řádem věznice.

Věznice má stanovené vnitřním řádem a reálně i provádí pouze dvě FPPS, a to denně v 05.00 hod. v návaznosti na „budiček“ a v 19.45 hod. Tvzení odsouzených o údajných dalších dvou FPPS během dne vychází zřejmě ze záměny FPPS a fyzického převzetí odsouzených dozorcem přebírajícím si při příchodu do služby jemu svěřené dozorcí stanoviště. Uvedená povinnost dozorce vyplývá přímo z nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 21/2010, kterým se stanoví úkoly zaměstnanců a příslušníků Vězeňské služby České republiky při zabezpečování výkonu trestu odnětí svobody, výkonu vazby a výkonu zabezpečovací detence. K danému je bezpodmínečně nutné podotknout, že shora uvedený služební úkon je jednou ze základních povinností dozorce, při jejímž porušení, zejména ve spojení s mimořádnou událostí, by mohlo zakládat i trestně právní odpovědnost takového zaměstnance ve smyslu příslušných ustanovení trestního zákoníku.

- Upravit vnitřní předpisy tak, aby odsouzení měli možnost vyzdobit si osobní prostor, kde přebývají, fotografiemi blízkých osob a dalšími vyobrazeními, která neodporují účelu výkonu trestu.

Odsouzení mají v současné době možnost používat vnitřní stranu jim přidělených skříněk k vlastní výzdobě v podobě nezávadových fotografií či pohlednic, které jsou odstranitelné bez poškození skříněk. Vylepováním fotografií nebo plakátů přímo na stěny místností, dochází k poškozování omítek a malby, proto není tento způsob výzdoby možný. Rovněž tak se odsouzení dopouštějí vydlabávání různých skrýšů za nástěnkami, proto nelze z bezpečnostních důvodů navyšovat počty nástěnek, zejména na ložnicích odsouzených.

Opatření v dané věci bude realizováno s platností novely vnitřního řádu pro odsouzené v I. čtvrtletí 2016. Odsouzeným bude povoleno mít na přidělené skřínce na ložnici vystavenou fotografii blízkých osob tak, že fotografie bude ve stojánku nebo rámečku možno na skřínce postavit.

- Provádět důkladné osobní prohlídky pouze v individuálně odůvodněných případech.

Splněno. DOP provádíme s cílem zabránit neúměrnému zvyšování rizik pro ostatní vězně i pro vězeňský personál, v souladu s myšlenkou a zásadou bezpečného výkonu trestu odnětí svobody. Provádění DOP představuje nejúčinnější a nejekonomičtější preventivní opatření, resp. PRIMÁRNÍ prevenci v předcházení závažných mimořádných událostí. Evropská vězeňská pravidla hovoří o tom, že každá vězněná osoba by měla být držena v takových bezpečnostních podmínkách, která odpovídají míře rizik. Věznice Pardubice právě při provádění DOP vychází z vlastních aktuálních či dlouhodobých bezpečnostních poznatků, zjištění a zkušeností (nálezy psychotropních látek u odsouzených, četnost pozitivních nebo odmítnutých drogových testů u odsouzených apod). Jsme si vědomi, že řada vězňů proti provádění DOP protestuje, ale nemůžeme opomenout četné snahy odsouzených pronášet a přechovávat nepovolené věci, včetně drog, peněz a podobných věcí, které nelze detekovat běžnými technickými prostředky, a jsou tudíž odhalitelné pouze prohlídkou. Vězeňská služba nedisponuje specializovanými detekčními prostředky. Jedinou možností, jak minimalizovat provádění DOP, je využívat služební psy – speciality na OPL. Toto řešení je však velmi sporné, neboť používání služebních psů vyvolává u řady vězňů pocity ohrožení a strachu, což není účelem DOP ani samotného výkonu trestu odnětí svobody a touto cestou se Věznice Pardubice neubírá.

Důležitou skutečností pro naše opatření je, že osoby pod vlivem návykových látek bývají nebezpečné jak sobě (suicidální jednání, automutilace), tak vůči dalším odsouzeným i vůči personálu (agrese). Navíc anticipace chování a reakcí osoby pod vlivem OPL je velmi obtížná a může dojít k mimořádné události s fatálními následky. V řadě případů, kdy se odsouzený ve Věznici Pardubice dopustí násilí nebo výhrůžek vůči jinému odsouzenému nebo zaměstnanci, odmítne se následně podrobit testu na omamné psychotropní látky. Rovněž tak se odmítají podrobovat preventivnímu monitoringu (testům).

Konkrétně ve Věznici Pardubice byly v období roku 2015 řešeny 3 případy napadení personálu ze strany vězněných osob (verbální či fyzické, prověřováno podle ust. § 158 odst. 3 trestního řádu pověřeným orgánem VS ČR). Hned v prvním týdnu roku 2016 došlo ke třem případům násilí mezi odsouzenými a jednomu případu fyzického napadení zaměstnance (prověřováno podle ust. § 158 odst. 3 trestního řádu pověřeným orgánem VS ČR), přičemž tento odsouzený odmítl provedení testu na OPL.

V průběhu roku 2015 bylo provedeno 482 cílených i preventivních monitoringů na OPL. Ve 28 případech byl test na OPL pozitivní, ve 48 případech odsouzení odmítli provedení tohoto testu, což představuje dalších 10% důvodně podezřelých. V prvním týdnu 2016 bylo iniciováno provedení 5 orientačních testů na OPL, přičemž jeden byl negativní, dva pozitivní a dva odsouzení provedení odmítli.

Je tedy evidentní, že preventivní omezování průniku drog do věznice je naprosto nezbytné a provádění DOP jsou skutečně jediným účinným a dostupným nástrojem k odhalování, případně odrazování od pronášení a přechovávání OPL.

S ohledem na všechny tyto závažné skutečnosti se snažíme předcházet vzniku událostí pod vlivem návykových látek. Provádění DOP tedy neprobíhá plošně a libovolně bez jakéhokoli řádu, u jakéhokoli odsouzeného, ale pouze v případech, kdy je vysoce pravděpodobné riziko nekontrolovaného kontaktu vězně s cizími osobami (vnější nestřežená pracoviště apod.) a tím pádem neomezeného předávání OPL, nebo v případě důvodného podezření přechovávání a držení OPL (pozitivní drogový test u konkrétního vězně, případně obdržena informace, zakládající důvodné podezření z držení či zneužívání OPL) a před umístěním odsouzeného

k výkonu kázeňského trestu do uzavřeného oddělení, samovazby nebo krizové cely. Zvýšení rizik neprováděním nebo radikálním omezením těchto prohlídek by představovalo nekontrolovatelný, v podstatě plošný, nepříznivý dopad na bezpečnost ve Věznici Pardubice.

- Osobní prohlídky provádět takovým způsobem, aby byla šetřena lidská důstojnost, zejména v případě prohlídky osob se zdravotním postižením.

Splněno. Vězeňská služba má možnost provádět prostřednictvím lékařů i prohlídky tělesných otvorů (konkrétně per rectum). Toto objektivně může způsobovat pocity ponížení a z tohoto důvodu takový způsob prohlídek nevyužíváme. Provádění DOP standardním způsobem probíhá šetrně a s ohledem na důstojnost jak odsouzených, tak personálu, protože ani pro personál není provádění DOP nijak snadné a příjemné. Prohlízený odsouzený (včetně imobilních) je prohlížen mimo zraky jiných osob, navíc prohlídky probíhají v určených, řádně vyhrátých a vybavených místnostech. Všechny místnosti určené k provádění DOP jsou uzpůsobeny dle § 89 odst. 2, 3 NGR č. 23/2014 o vězeňské a justiční stráž. V průběhu DOP je přítomen vždy pouze prohlízený odsouzený, příslušník provádějící prohlídku a minimálně jeden příslušník, který slouží jako zajištění. V případě, že se jedná o DOP u odsouzeného se zdravotním omezením, nebo přímo o imobilního postiženého, k provádění DOP se přistupuje individuálně s ohledem ke zdravotním omezením (například se neprovádí předepsané 3 dřepy, prohlídka probíhá vsedě na invalidním vozíku apod.).

Opatření k nápravě – do 3 měsíců

- Změnit podobu návštěvní místnosti tak, aby byla zvýšena míra soukromí.

Splněno. Věznice Pardubice provedla v roce 2015 rozsáhlou rekonstrukci návštěvní místnosti s důrazem na zkulturnění a estetizaci podmínek realizovaných návštěv, přičemž byl upraven a dovybaven i dětský koutek. Liniové uspořádání zachovává optimální zajištění bezpečnosti, a pokud to umožňuje počet odsouzených, jsou usazováni ob jedno místo tak, aby měli co nejvyšší možnou míru soukromí. Věznice Pardubice navíc poskytuje odsouzeným i možnost konání návštěv bez zrakové a sluchové kontroly, čímž se soukromí a intimita návštěv také významně zvýšila. Takto realizované návštěvy jsou pro odsouzené velkým a osvědčeným motivačním prvkem v jejich přístupu k plnění povinností a programů zacházení.

Pro další zvýšení komfortu prováděných návštěv zajistila věznice provoz vězeňské kantýny i o víkendech. Věznice Pardubice tedy věnuje velkou pozornost realizaci návštěv odsouzených při maximálním zachování jak objektové a osobní bezpečnosti, tak i komfortu kontaktu vězňů s jejich blízkými.

Opatření k nápravě – do 1 roku

- Zřídit přístřešky na vycházkových dvorech při budovách A + D a budovách B + E.

Investiční záměr na zřízení přístřešků na vycházkových dvorech při ubytovnách A + D a ubytovnách B + E byl zpracován a předán na Generální ředitelství VS ČR v březnu 2012. V zápisu z investiční komise (IK) GR VS ČR ze dne 25. 9. 2012 v příloze č. 3 – přehled akcí předložených nebo projednaných v IK a nezařazených do rozpočtu je akce Pardubice –

vycházkové přístřešky uvedena jako neprojednaná bez priority. Dále se pak již touto akcí IK nezabývala. I v dalších zápisech z IK GR ze dnů 29. 11. 2012, 4. 3. a 25. 3. 2013, 14. 6. 2013 a 29. 9. 2013 je tato akce stále vedena jako nezařazená do plánu investic.

Věznice Pardubice zpracovala a zaslala na GR VS ČR v lednu 2016 urgentní dopis s upozorněním na dlouhodobost našeho požadavku.

Závěrem vyjádřím přesvědčení, že předmětná zpráva bude pro Vás dostatečná a změní Váš pohled na některá Vámi navrhovaná opatření. Za Vaše podněty, k nimž byla operativně přijata řada opatření, děkuji.

S pozdravem

Vrchní rada
plk. Mgr. Tomáš Kubín
ředitel věznice

v zast. Rada plk. Mgr. Martin Klapper
1. zástupce ředitele věznice

